

12 Останні спаринги збірної України дають змогу дивитися в майбутнє зі стриманим оптимізмом

16 Чи стане Євро-2012 внеском в утвердження чесності у футболі?

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

СПЕЦІАЛЬНИЙ ВИПУСК

UEFA
EURO2012
POLAND-UKRAINE

ЧЕТВЕР, 12 СІЧНЯ 2012 РОКУ

№20

ПРЯМА МОВА

МІШЕЛЬ ПЛАТІНІ:

«2012 рік — особливий для європейського футболу. Нас чекає чемпіонат Європи в Польщі та Україні, який обіцяє бути унікальним. Я також сподіваюся, що і клубний футбол вступить у нову еру завдяки правилам фінансового fair play».

Президент УЄФА
про найголовнішу подію нинішнього року

Сонячна енергія для медіацентру

НОВИНА. Приміщення для роботи журналістів, які висвітлюватимуть Євро-2012 у Харкові, обладнають сонячними батареями — на даху медіацентру встановлять спеціальні панелі, які будуть виробляти зелену електроенергію і повністю забезпечать життєдіяльність об'єкта.

Потужність сонячної станції становитиме 107 кВт, що дасть змогу повністю забезпечити будівлю необхідною електроенергією. Термін окупності сонячних батарей становить шість-сім років.

ТАБЛО

1 млн туристів

очікує Прикордонна служба Польщі під час Євро-2012. Найбільша інтенсивність очікується на пунктах пропуску Дорогуськ—Ягодин (Волинська область), Гребенне—Рава-Руська, Медика—Шегині, Корчова—Краківець (Львівська область)

Час реваншу — червень-2012

Фото УНІАН

Під керівництвом Олега Блохіна наша дружина ще жодного разу не перемогала «триколових». Чому б не зробити це 15 червня на «Донбас Арені»?

ПРОГНОЗИ. Одним з найбільш незручних суперників для збірної України залишається команда Франції — наш конкурент у груповому турнірі чемпіонату Європи

Мессі повторив рекорд Платіні

ВИБІР. Нападник «Барселони» і збірної Аргентини втретє поспіль став кращим футболістом планети

«Мені дуже приємно виграти цей почесний трофей, — заявив Мессі після отримання головного призу з рук колишнього нападника збірної Бразилії Роналдо. — Хочу подякувати всім, хто голосував за мене, — партнерам по «Барселоні» і збірній Аргентини. Збираюся розділити цю честь із Хаві. Ми вчетверте на це-

ремонії в Цюриху і, повірте, грати з ним — одне задоволення».

Минулий сезон видався для Мессі напрочуд вдалим. Аргентинець 31 раз вийшов у стартовому складі в чемпіонаті Іспанії і забив 31 гол. Усього на його рахунок виявилось 53 м'ячі.

Раніше, нагадаємо, тричі поспіль «Золотий м'яч» вигравав

нинішній президент УЄФА Мішель Платіні.

Мессі — один з п'яти гравців «Барселони», які потрапили до складу символічної збірної:

Ікер Касільяс («Реал»); Даніел Алвес («Барселона»), Серхіо Рамос («Реал»), Херард Піке («Барселона»), Неманья Відіч («Манчестер Юнайтед»); Андрес Ін'ес-

та («Барселона»), Хаві Алонсо («Реал»), Хаві Ернандес («Барселона»), Ліонель Мессі («Барселона»), Кріштіану Роналду («Реал»), Уейн Руні («Манчестер Юнайтед»).

Найкращим тренером визнано Хосепа Гвардіолу, під керівництвом якого «Барселона» минулого року виграла п'ять трофеїв.

Фото з сайту barcaman.ru

З ПЕРШИХ ВУСТ

Квитки уболівальникам

ОФІЦІЙНО. На сайті UEFA.com триває продаж квитків для уболівальників 16 збірних, що братимуть участь у фінальному турнірі Євро-2012. Щасливих власників визначить лотерея. Протягом першої стадії реалізації квитків, яка стартувала в березні 2011 року на офіційному сайті Європейського футбольного союзу, UEFA.com отримав 12 149 425 заявок (41% від загальної кількості). Після цього була проведена лотерея, про результати якої охочі придбати квитки були оповіщені до кінця квітня.

За допомогою офіційної платформи для перепродажу квитків уболівальники, чий плани змінилися, можуть запропонувати свої абонементи до перепродажу. Платформа для перепродажу квитків працює з липня 2011 р. і буде закрита 1 березня 2012 р.

Після консультацій із польською та українською асоціаціями та місцевими організаційними комітетами УЄФА взяв на озброєння політику прозорості і справедливої реалізації квитків, прагнучи запропонувати шанувальникам футболу доступні ціни на кожен із 31 матчу фінальної стадії. Ціни коливаються від 30 до 600 євро. При цьому була врахована платоспроможність місцевого населення, у результаті чого найдешевші квитки коштують у Польщі та Україні удвічі менше, ніж їхні аналоги на минулому чемпіонаті.

Приблизно 85% квитків потраплять до рук уболівальників або через офіційний сайт УЄФА, або через конкурси, що організують офіційні спонсори Євро-2012.

У грудні також була запущена програма туроператорів, які пропонують туристичні пакети Євро-2012 (дорога, проживання та квитки на матчі). Придбати туристичні пакети можна тільки у ліцензованих туроператорів УЄФА. Квитки розсилатимуться поштою на замовлення за місяць-півтора до чемпіонату.

Допоможуть перекладачі

НОВИНА. Українські мільйонери отримають від американської компанії ECTACO 1500 мультимовних комунікаторів, що говорять, а також електронні перекладачі. Устаткування призначене для роботи правоохоронців в умовах майбутнього фінального турніру Євро-2012. Співробітники МВС користуватимуться спеціальною моделлю iTRAVL, необхідною для працівників органів безпеки, подібну до тієї, що застосовувалася на Олімпіаді в Пекіні в 2008 році. Крім того, комунікатор містить аудіорозмовник, здатний до розпізнавання мови і переклад, що забезпечує 14 тис. фраз.

На пристрої так само буде встановлена програма, яка покликана допомогти користувачеві прискорено вивчити іноземні мови. Згідно з інформацією ECTACO, українська міліція тестувала комунікатор з лютого 2011 року. Після того, як події чемпіонату будуть позаду, пристрої можна перепрограмувати для інших завдань.

Футбол і цигарки несумісні

ЗАБОРОНА. Союз європейських футбольних асоціацій ухвалив рішення накласти повну заборону на вживання і продаж сигарет під час Євро-2012.

Цю заборону буде введено для всіх без виключення місць всередині периметра стадіонів, як у приміщеннях, так і на відкритому повітрі.

— Заборона тютюну має велике практичне значення. Його вживання вбиває і є причиною серйозних захворювань. Це чудовий приклад того, що можна зробити, використовуючи Рамкову конвенцію ВООЗ щодо боротьби проти тютюну, на рахунок якої вже безліч переможних очок по всій Європі, — розповіла директор Європейського регіонального бюро ВООЗ Жужанна Якаб.

Стратегія заборони на куріння і продаж тютюнових виробів під час чемпіонату була розроблена спільно з Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ), Всесвітньою федерацією серця, Європейською мережею стадіонів здоров'я і місцевими організаційними комітетами в Польщі та Україні.

Автори стратегії сподіваються, що вільний від тютюну футбольний турнір встановить стандарти і для інших спортивних заходів на всьому континенті. Вони закликали міста, в яких пройде чемпіонат, домагатися звільнення від тютюнового диму громадського транспорту, ресторанів і місць збору уболівальників.

Міні-штаб-квартири УЄФА

НОВОСІЛЛЯ. Новий п'ятизірковий готель «Kharkiv Palace» почне приймати гостей з 1 лютого цього року. 13-поверхова будівля під час Євро-2012 виконуватиме функцію міні-штаб-квартири УЄФА.

— Якби проводився конкурс серед кращих готелів майбутнього футбольного свята, цей об'єкт неодмінно переміг би, — впевнений головний інвестор будівництва Олександр Ярославський. — Його бюджет складає \$126 млн, він має 180 номерів і площу 24 тис. м².

Як наголосив президент компанії «Premier Hotels» Олег Болотов, готелі подібного рівня будуються за три роки, але Харкову знадобилося удвічі менше часу. Він також відзначив, що існує чітка стратегія того, як об'єкт має працювати і по завершенні континентальної першості.

Новий п'ятизірковий готель має п'ять ресторанів, п'ять конференц-залів, спа-салон, спортивний зал з басейном. До послуг гостей 180 номерів п'яти різних класів — від «делюкс» до президентських апартаментів.

«Держава створила комфортні умови для інвесторів»

**Заступник
голови Нацагентства
Євро-2012
Валерій ЖАЛДАК**

Україна впоралася з головними завданнями підготовки до Євро: стадіони готові, аеропорти на завершальних стадіях будівництва, основна кількість готельних номерів забезпечена. У час, що залишився, насамперед необхідно зосередитися на операційній складовій, а також підготовці транспортної інфраструктури.

УК Пане Валерію, за п'ять місяців до старту Євро-2012, як можна оцінити нашу підготовку?

— Головне — ми побудували стадіони. Тобто футбол відбудеться в будь-якому випадку. Раніше в насі можливості не вірили, але зараз Україна з чотирма аренами — в Донецьку, Харкові, Києві та Львові. Наразі ми працюємо над операційною складовою та усуненням недоліків, які є на цих об'єктах.

НСК готовий на 100%, однак виникла проблема щодо його зони гостинності. За вимогами УЄФА, ми маємо надати понад 40 тис. м² для корпоративної зони, де перебуватимуть гості. Думаю, до березня-квітня все підготуємо. Є незначні недоробки щодо благоустрою території навколо львівського стадіону та транспортного сполучення з ареною.

Стосовно аеропортів, то до березня маємо час, щоб завершити всі роботи з донецьким аеровокзалом та терміналом «Д» «Борисполя». Злітно-посадкова смуга Донецька вже готова. Загальна готовність злітно-посадкової смуги львівського аеропорту становить 80%, а весь аеродромний комплекс МА «Львів» здадуть в експлуатацію в першому кварталі 2012 року.

УК Яка ситуація з підготовкою готельної інфраструктури? Як вирішуватимете питання з номерами для гостей чверть- та півфіналу в Донецьку?

— Держава створила максимально комфортні умови для інвесторів: спростила порядок та умови оподаткування. У програмі підготовки до Євро з'явився також пункт «компенсації відсоткових ставок на будівництво готелів». На це минулого року було передбачено 75 млн грн. Ми провели два етапи конкурсу. Їхніми переможцями стали готелі, які відповідають усім вимогам.

Офіційний туроператор УЄФА — компанія TUI

travel — законтрактувала в приймаючих містах готельні номери 3-х, 4-х та 5-ти зірок. Окрім цього, у Донецьку та області ще триває переоснащення 67 готелів, реконструкція дев'яти і будівництво 11-ти. У Львові та області — переоснащення 48 готелів, реконструкція 19-ти і зведення трьох готелів. У Харкові йде будівництво семи готелів, переоснащують 16 та реконструюють 51, на реконструкції — 10 готелів. У Києві споруджують 13 нових готельних комплексів, реконструюють 16 та переоснащують 51 готель.

Скажіть, коли був подібний готельний бум? Сподіваємося, що вони всі цілком стануть у нагоді гостям під час турніру, адже вже зараз УЄФА прогнозує, що майбутній чемпіонат має стати найуспішнішим щодо відвідань за всю історію Євро.

Щодо Донецька, то, можливо, там і не буде стільки готелів, скільки потрібно

для проведення матчів чверть- та півфіналу. Однак для цього існує план В, що передбачає чартерні рейси, насамперед з Києва, якими перевозитимемо гостей на ігри.

УК На чому, на вашу думку, варто зосередити увагу в час, що залишився до турніру?

— Сконцентруватися треба на операційній складовій — готувати персонал: на стадіонах, аеропортах і по всій обслуговуючій інфраструктурі.

Це стосується також персоналу гуртожитків, адже частину прибулих будемо розміщувати саме там, оскільки гостей очікуємо до 800 тис. Гуртожитки, призначені для уболівальників, ремонтуються, завозяться нові меблі. Маємо підготувати кваліфікований персонал, а ще необхідно придумати, як організувати сніданки.

Необхідно вирішити проблему транспортного забезпечення приймаючих міст, а також функціонування між ними дорожньої інфраструктури. Автобуси і тролейбуси — це те, над чим ми зараз працюємо. Триває програма відродження Львівського автобусного заводу, забезпечуємо сприяння в отриманні кредиту на придбання громадського транспорту у ЛАЗ.

УК Наскільки ефективність підготовки до Євро-2012 залежить від акумулювання всіх повноважень щодо цього проекту в одній структурі — Нацагентстві Євро (Укрєвроінфрапроект)?

— Те, що в одній структурі — Нацагентстві Євро зосереджені майже всі напрямки підготовки до чемпіонату односторонньо впливає на швидкість, своєчасність та ефективність прийняття ключових для турніру рішень. Укрєвроінфрапроект охоплює напрямки роботи — від будівництва об'єктів до підготовки їхньої операційної готовності. Важливим тут є те, що всі ці об'єкти були передані в сферу управління нашої структури.

**Сергій
ЮЩИШИН**
для «Урядового
кур'єра»

Львівський аеропорт
запрацює у першому кварталі 2012 року

«Шахтар Плаза» — готель європейського рівня у Донецьку

Пасажири «Борисполя» пересіли на Sky Taxi

НА КОНТРОЛІ «УК»

«Львів обіцяє галицьку гостинність і помірні ціни»

**Директор
Департаменту «Євро-2012»
Львівської міської ради
Олег ЗАСАДНИЙ**

Наскільки готова сьогодні готельна інфраструктура до роботи у період пікового навантаження, коли в місто одночасно прибуде багатотисячна армія футболістів вболівальників, кореспондент «Урядового кур'єра» попросила розповісти директора Департаменту «Євро-2012» Львівської міської ради Олега ЗАСАДНОГО.

УК Минулий рік мав стати визначальним у розбудові готельної мережі Львова. Чи справдилися ці прогнози?

— Львів, переконаний, уміло скористався своєю козирною картою. Відповідно до рекомендацій фахівців місто зробило акцент на розширенні готельної бази, зокрема категорії тризіркових. Ішлося про спорудження кількох нових готельних комплексів. Не минули й ті, які вже

є, але не відповідають певним стандартам — власники зобов'язалися їх реконструювати та підтягти до європейських стандартів. А за всіма розрахунками 2011 рік таки став ключовим і забезпечив прорив у підготовці готельної мережі Львова до проведення чемпіонату.

УК Наскільки вдасться реалізувати амбітні плани щодо зведення у місті готельних комплексів? — Непрості економічні умови минулих років, на щастя, не вплинули на плани представників готельного бізнесу, хіба дещо пригальмували темпи будівництва. Один на карті Львова вже з'явився, незабаром з'являться чудові новозбудовані чи реконструйовані готельні комплекси, які стануть окрасою архітектурного обличчя древнього міста. Ос-

танні штрихи наносять дизайнери та персонал у новозбудованому на затишній вулиці Фредро, що неподалік центру, готелю Нобіліс. До Єврочемпіонату загалом планується відкрити ще шість готелів. Активно добудовується друга черга п'ятизіркового готелю «Леополіс», у фешенебельних номерах якого розмістяться члени сім'ї УЄФА, дуже затишного і комфортного чотиризіркового готелю на 117 місць — «Вінтаж». Статус п'ятизіркового після реконструкції матиме один серед кращих у місті «Гранд Готель», що на проспекті Свободи. Оновлюється й найстаріший готель Львова — «Жорж».

До існуючої у місті готельної мережі додадуться і фешенебельні номери реконструйованих «Шопена», «Асторії», «Швейцарського». Не так давно гостинно відчинив двері чотиризірковий готель «Рейкард» на вулиці Городоцькій, а наразі приймає гостей другий з цієї мережі на вулиці Друкарській.

УК Тож проблеми із розміщенням та умовами прийому величезної армії вболівальників, представників європейських футбольних структур відсутні?

— В окремих сегментах Львів навіть перевиконує вимоги УЄФА. Не буде проблем із розміщенням членів сім'ї УЄФА у п'ятизіркових

номерах: Львову підсобить Трускавець, запропонувавши номери цієї категорії у готелях курортного міста — «Ріксосі», «Шале Крааль», і таким чином буде необхідна кількість — 1020 номерів. Маємо натомість з надлишком чотиризіркових номерів — 1341, ще 520 — у стадії будівництва. Загалом у комфортних готелях Львова та сусідніх міст зможе оселитися 10 тисяч приїжджих, а якщо врахувати можливість регіону (вболівальники їхатимуть до обласного центру з різних напрямків), то у невеликих готелях, мотелях загалом буде до 20 тисяч місць.

УК Не всім футбольним вболівальникам по кишені оселитися у фешенебельних номерах. А чи знайдуть, пане Олеже, гості у Львові дешевші, але комфортні умови проживання?

— Звісно, вболівальники зможуть вибирати, де оселитися, — у дорогих номерах чи дешевших, але з цілком пристойними умовами проживання. До прийому приїжджих підготують місця у студентських гуртожитках — майже 7 тисяч. Низка навчальних закладів зголосилися власним коштом відремонтувати гуртожитки, а відтак запропонувати гостям нормальні та водночас недорогі місця.

Доступними будуть для молоді й місця у хостелах. Таке недороге

житло популярне на Заході, має попит і серед вітчизняної молоді. Тому кількість хостелів у місті швидко зростає.

УК Чи вдасться місцевій владі втримати у вузді галопуюче підвищення цін на проживання у готелях?

— Жодних важелів впливу на формування ціни не маємо. Однак уникнути цього не вдасться — у кожному місті, де відбуваються футбольні турніри, вартість проживання у готелях, мотелях чи гуртожитках зростає. Чи будуть вони поміркованими, залежить від багатьох чинників і насамперед від того, як розцінюватимуть власники номерів, апартаментів проведення чемпіонату — як можливість заробити (одразу і багато) чи як промоцію свого міста, країни і готелю. Закликаємо готельєрів Львова, а проживання у місті дешевим не назвеш, дбати насамперед про перспективи подальшого розвитку та запропонувати адекватні ціни, аби через непомірні апетити не залишитись у накладі. Як це, приміром, зробили в одному з німецьких п'ятизіркових готелів, власники якого стрімко підняли ціни, через що не знайшлося охочих оселитися у надто дорогих апартаментах...

Оксана МЕЛЬНИК,
«Урядовий кур'єр»

Не лише дах над головою, а й...

КОМФОРТНЕ ПРОЖИВАННЯ. У Харкові триває підготовка готелів міста до футбольного чемпіонату

Світлана ГАЛАУР,
«Урядовий кур'єр»

До ключових питань, які ще належить вирішити всім приймаючим містам, належить і розміщення вболівальників та представників цільових груп. Отож харків'яни, з притаманною їм впертістю, демонструють сьогодні, що дані ними обіцянки — не залишити на вулиці жодного гостя чемпіонату з футболу — виконуються. Вони пропонують не лише дах над головою, а обов'язково затишне та комфортне проживання навіть у гуртожитках, які ввійшли до програми Євро-2012.

Один з таких найсучасніших красенів, якого відразу нарекли студентським готелем підвищеної комфортності, збудував та здав нещодавно в експлуатацію Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Наразі це — найбільший гуртожиток у місті, який розрахований на 1230 студентів. Його будівництво обійшлося в 63 млн грн і, як запевняють керівники університету, рівний йому немає в усій Україні.

— Новий гуртожиток входить до складу комплексу на вулиці Пушкінській, 106-104, який споруджено навколо Інституту підготовки кадрів органів прокуратури, — розповідає проректор з навчаль-

У такому помешканні приємно жити і студентам, і гостям Євро-2012

но-методичної роботи університету Вячеслав Комаров. — Спочатку з'явилася сама будівля інституту з гуртожитком, потім ввели в експлуатацію спорткомплекс з закритими спорудами і стадіоном та другим гуртожитком. Останній якраз і завершив масштабну розбудову. Там створені всі необхідні умови, аби комфортно жити і вчитися. Крім того, що гуртожитки поєднані переходом з навчальним корпусом, у кожній кімнаті є вихід в Інтернет, приміщення для занять спортом, відпочинку і

різноманітних послуг: кава-ярня, сауна, перукарня, пральня тощо. У кімнатах, які більше нагадують готельні номери, живуть по два-три студенти. Ми жартуємо, що сюди студент може зайти і вийти через п'ять років з дипломом.

Цю думку підтримують і всі щасливці, які вже оселилися в нових апартаментах і сповна користуються їхніми вигодами.

За словами Вячеслава Комарова, відкриття нового гуртожитку, збудованого за фінансової підтримки уряду, кардинально вирішує

проблему житла для університету, де вчиться 95% студентів денного відділення з інших міст і областей України. А оскільки гуртожиток входить ще й у Програму підготовки Харкова до Євро-2012, то стане на час проведення футбольних матчів ще й домішкою для гостей майбутнього чемпіонату. Зведений за всіма вимогами для готелів категорії «чотири зірки», у ньому планують оселитися представники «сім'ї УЄФА».

Ще один гуртожиток Юракадемії, в якому мають проживати за вимога-

ми тризіркового готелю не менше 400 членів «сім'ї УЄФА», ще перебуває на реконструкції. Офіційних осіб Єврочемпіонату розмістять також у санаторії-профілакторії «Березовий гай», збудованому на відомому слобожанському курорті «Бермінводи». Крім цього, університет надасть ще три гуртожитки — майже такого самого високого рівня комфортності і для вболівальників.

— Наразі відпрацьовуємо питання з туроператорами, — пояснює Вячеслав Комаров, — і максимум через місяць укладемо угоди на розміщення. А тільки-но організатори Євро-2012 проведуть з на-

Харківського національного університету ім. Василя Каразіна, Харківського державного інституту фізичної культури, Національного технічного університету «ХПІ» та ще 65 готелів. І хоча майже третина з них ще будеться і реконструюється, міська влада переконує, що під час проведення Євро-2012 місто зможе претендувати на проведення інших великих спортивних заходів.

За інформацією директора Департаменту з питань підготовки Євро-2012 з футболу Харківської міської ради Олександра

2765 номерів
різної комфортності: категорії «5 зірок» — 1240, «4 зірки» — 1315 і «3 зірки» — 210 номерів, має підготувати Харків згідно з вимогами УЄФА.

ми відповідні тренінги, ми, в свою чергу, наберемо людей і влаштуємо тренінги для них, аби персонал, який обслуговуватиме іноземців, відповідав усім необхідним вимогам.

До Євро-2012 у Харкові підготують до прийому гостей також гуртожитки

Нечипоренка, планують відкрити шість чотиризіркових готелів. Цього, за його словами, буде достатньо для номерного фонду з розміщення сім'ї УЄФА, команд-учасниць і гостей чемпіонату. Не буде і дефіциту п'ятизіркових номерів.

Не вийшов з групи — втратив роботу

УЛЬТИМАТУМ. Головний тренер збірної Польщі Францішек Смуда втратить свою посаду у разі вильоту команди з чемпіонату Європи-2012 уже на стадії групового етапу. Відповідний пункт зазначений в контракті фахівця з Польським футбольним союзом.

— У мене є почуття власної гідності, — заявив наставник журналістам. — Я прекрасно розумію, що означає невихід із групи для країни, яка є господарем Євро-2012. Нарешті, в моєму контракті є пункт: не вийдемо з групи — втрачу роботу. В іншому випадку — сядемо за стіл переговорів для обговорення нової угоди. Втім, попри те, хто буде тренером Кадри після Євро-2012, команда буде готова до світової першості 2014 року. Вийти з групи для нашої команди — це все одно, що виграти чемпіонат світу. Я очікую важкої боротьби. Відтоді, як я очолив збірну, іноді почував себе як Адамек, який виходить у ринг на бій проти Кличка. Кличко наваляє мені більше, ніж Адамеку, а я не знаю, як його подолати, тому що у мене не вистачає тих контраргументів, які у мене були б у клубі. Роблю все, щоб їх знайти, але не вистачає часу, — зазначив наставник поляків.

Це, однак, не завадило головному тренеру назвати попередній склад збірної для участі в Євро-2012.

Воротарі: Войцех Шесні, Лукаш Фабіаньські (обидва — «Арсенал», Англія), Пішемислав Тітон (ПСВ, Нідерланди), Грегж Сандомерський («Генк», Бельгія);

захисники: Себастьян Беніш («Вердер», Німеччина), Аркадіуш Гловацькі («Трабзонспор», Туреччина), Каміл Глік («Торіно», Італія), Томаш Йодловець («Полонія»), Дам'ян Перкі («Сошо», Франція), Лукаш Пішек («Боруссія», Німеччина), Мацей Садлок («Полонія»), Марцин Василевський («Анדרлехт», Бельгія), Якуб Вавжіняк («Легія»), Грегж Войтовяк («Лех»);

півзахисники: Якуб Блашчківський («Боруссія», Німеччина), Даріуш Дудка («Осер», Франція), Адам Матушків («Кельн», Німеччина), Адріан Мерзевський («Трабзонспор», Туреччина), Себастьян Міля («Шлак»), Рафал Муравський («Лех»), Лодовик Обраньняк («Лілля», Франція), Славомір Пешко («Кельн», Німеччина), Ойген Поланський («Майнц», Німеччина), Мацей Рибус («Легія»), Цезарій Вільк («Вісла»);

нападники: Павло Брожек («Трабзонспор», Туреччина), Каміл Гросіцкі («Сіваспор», Туреччина), Іренеуш Єлень («Лілля», Франція), Роберт Левандовський («Боруссія», Німеччина), Артур Собех («Ганновер», Німеччина).

Нагадаю, поляки зіграють у групі зі збірними Чехії, Греції та Росії.

Нова угода ван Марвеййка

КОНТРАКТ. Наставник збірної Нідерландів напередодні фінальної стадії Євро-2012 подовжив угоду з федерацією на чотири роки.

Поточний контракт із помаранчевими в 59-річного фахівця завершується після Євро-2012, що відбудеться в Польщі та Україні. Там голландці зіграють з данцями, німцями і португальцями в групі В. Термін нового контракту передбачає роботу ван Марвеййка зі збірою до закінчення чемпіонату Європи 2016 року.

— Мені все подобається в збірній, і це було головним чинником при підписанні нового контракту, — підкреслив фахівець. — Королівська футбольна асоціація Нідерландів згодна зі мною, що найкраще зберігати у збірній стабільність і спокій. Тому ми вирішили подовжити контракт іще на чотири роки. Таким чином, усі знають, що відбуватимуться в збірній найближчими роками.

Ван Марвейк, який здобув у 2002 році на чолі «Фейенорда» Кубок УЄФА, очолив збірну Нідерландів після Євро-2008, змінивши на тренерському містку Марко ван Бастена. Під його керівництвом голландці вийшли у фінал чемпіонату світу-2010, де зазнали мінімальної поразки від іспанців. У 45 матчів із ван Марвейком помаранчеві відсыгравали 31 перемогу і зазнали лише чотирьох поразок, забивши 97 і пропустивши 33 голи.

За півтори години — 5 тисяч євро

ГОНОРАР. Один з найвідоміших арбітрів ФІФА росіянин Микола Левников розповів, за який критерій обираються судді на такі турніри, як Євро-2012, і скільки вони заробляють за матч.

— На чемпіонатах Європи та світу арбітри призначаються згідно з місцями у рейтингу. Суддя має мінімум входити до групи Elite або Premier Development. У цих групах по 30–35 чоловік, тобто три людини на місце. Тому важливо не припускати помилок, аби потрапити до 12-ти найкращих.

Безпосередньо на чемпіонатах Європи призначення робитиметься за 4–5 днів до матчу. Найкращіші гри судитимуть рефери з найвищим рейтингом. На Євро-2012 — це Вольфганг Штарк з Німеччини та англієць Говард Бебб. Якщо арбітр не припускається помилок, то у нього зростають шанси отримати ще одну гру чемпіонату.

Головний арбітр на Євро отримуватиме стільки, скільки й на матчах Ліги чемпіонів — 5 тисяч євро. Помічники удвічі менше. Для порівняння скажу, що на чемпіонатах світу голрари розподіляються по-іншому. Незалежно від кількості проведених ігор преміальна сума незмінна — 30 тисяч доларів.

Віктор САВЧУК для «Урядового кур'єра»

Уболівальники вірять тому, що бачать

ПРОФІЛЬ. Останні спаринги збірної України дають змогу дивитися в майбутнє зі стриманим оптимізмом

Валерій РЕКУНОВ,
«Урядовий кур'єр»

Заключний матч групового турніру Ліги Європи АЗ (Нідерланди) — «Металіст» підвів ризику під футбольним роком. Сезон двадцятиріччя Національної федерації виявився напрочуд

нірі значно нижчого рівня. Під час жеребкування підпичні Юрія Сьоміна сялися з кошкі фаворитів. А в результаті спромоглися перемогти лише в одній зустрічі з турецьким «Бешикташем».

Компанію столичним динамівцям у цьому клубі не-

вго там не затрималися, поступившись французькому «Ліллю». Таким чином, Олег Блохін на початку травня отримав у своє розпорядження футболістів, які в першій половині 2006 року не грали в напруженому графіку — через три дні на четвертий.

ступних трьох місяців. Франція і Швеція, Уругвай і Чехія одне за одним громилі синьо-жовтих як записних аутсайдерів із загальним рахунком 12:3. Чотири програші у спарингах поспіль — такого в майже двадцятирічній історії збірної ще не було.

Фото Олександра НЕГУДИ

Гравці і тренери Прем'єр-ліги назвали Андрія Ярмоленка (№11) кращим футболістом України 2011 року

насиченим пам'ятними подіями. Нагадаю, що стартував він ще 16 лютого, коли гравці донецького «Шахтаря» зіграли в Римі поєдинок 1/8 фіналу Ліги чемпіонів. У наступний стадії плях до найпочеснішого призу гірникам перетнула незрівнянна «Барселона».

Зберегти сили до літа

На жаль, нинішньої зими вітчизняний футбол на європейській арені представитиме лише «Металіст». Команда Мирона Маркевича на наших очах перетворюється на справжнього кубкового бійця. Тричі харків'яни грали в груповому турнірі Ліги Європи і кожен раз пробивалися у футбольну весну. Інша картина в «Шахтаря» і «Динамо».

Діючі чемпіони країни вперше за останні чотири роки пішли на євроканікули ще в грудні. Олександр Кучер з партнерами у чемпіонській Лізі здобули лише одну перемогу і набрали п'ять очок, встановивши особистий антирекорд. Для порівняння: рік тому помаранчево-чорні буквально шматували своїх суперників — 15 очок з вісімнадцяти можливих.

Вчоргове опинившись за бортом Ліги чемпіонів, динамівці не підсолодили враження від своєї гри і в тур-

вах склали англійський «Тоттенгем», данський «Копенгаген» і французький ПСЖ, яким довелося відкласти свої мрії про євротрофеї на майбутнє.

Однак на ситуацію можна поглянути і з іншого боку. — З точки зору клубного наставника виступ провідних українських команд на міжнародній арені слід назвати провалом. Але для головного тренера збірної України вийшли перевірени бійці — Шевчук і Кучер, Тимошук і Воронін, Гусев і Назаренко, Ротань і Мілевський. Максима Швацьких та його партнерів цей склад переміг, не перенапружуючись.

Ніхто тоді й уявити не міг, що чекає наступника Юрія Калитвинцева протягом на-

Досвід чи молодість?

«Стара гвардія гри не зіпсує» — так стисло можна було охарактеризувати настрій Олега Блохіна після повернення на тренерський місток української дружини. 1 червня минулого року в товаришескій зустрічі проти Узбекистану на поле динамівського стадіону вийшли перевірени бійці — Шевчук і Кучер, Тимошук і Воронін, Гусев і Назаренко, Ротань і Мілевський. Максима Швацьких та його партнерів цей склад переміг, не перенапружуючись.

Ніхто тоді й уявити не міг, що чекає наступника Юрія Калитвинцева протягом на-

ТАБЛО «УК»

Збірна України в сезоні-2011

8 лютого. Кіпр. Румунія — **Україна** — 2:2 (пенальті — 2:4)
Голи: Алекса (22, 44) — Ракицький (23), Мілевський (31)
9 лютого. Кіпр. Швеція — **Україна** — 1:1 (пенальті — 4:5)
Голи: Елмандер (7) — Девіч (20, з пенальті)
29 березня. Київ. Україна — **Італія** — 0:2
Голи: Росці (27), Матрі (81)

7 червня. Київ. **Україна** — Узбекистан — 2:0
Голи: Тимошук (54), Воронін (60)
6 червня. Донецьк. Україна — **Франція** — 1:4
Голи: Тимошук (53) — Гамейро (58), Мартен (87, 90+2), Кабул (89)

10 серпня. Харків. Україна — **Швеція** — 0:1
Голи: Хюсен (90+2)
3 вересня. Харків. Україна — **Уругвай** — 2:3
Голи: Ярмоленко (1), Коноплянка (45) — Гонсалес (43), Лугано (61), Ернандес (87)

ПРОГНОЗИ

Франк Рібєрі — людина зі шрамом

ПЕРСОНА. 15 червня в Донецьку збірна України зустрінеється з «трикольоровими» на чолі з діамантом французького футболу

28-річний гравець — один із найцікавіших персонажів найпопулярнішої гри світу. В інтерв'ю журналу Champions крайній півзахисник «Баварії» і збірної Франції розповів, як йому грається на «Арені Мюнхен» і що він думає про майбутню континентальну першість.

— **Чи можна стверджувати, що сьогодні Рібєрі переживає найцікавіший період у своїй кар'єрі?**

— Важко сказати. Як мені здається, цей сезон може бути найкращим у моєму житті. Щоб грати добре, мені потрібна позитивна атмосфера. Футбол — це насолода, і я повинен отримувати від гри задоволення. Із тренером Юппом Хайнксом це саме так.

— **У вас були кумири в дитинстві?**

— Серед окремих футболістів не було. Мені завжди дуже подобався марсельський «Олімпік». Я був у захваті від форварда збірної Франції Жана-П'єра Папена та інших.

— **Хто сьогодні найкращі атакуючі футболісти у світі?**

— Безперечно, Ліонель Мессі — номер один. Ше Крістіану Роналду, Хаві, Уейн Руні, Ар'єн Роббен. Чи можу я порівняти себе з Мессі? Певна схожість є. Ми обидва швидкі й технічні. І якщо я добре себе почувую, то здатний багато на що.

— **Чому ви віддаєте перевагу — забити гол або віддати голюву передачу?**

— Мені більше до вподоби роздавати паси. Крім того, я відчуваю, що став сильнішим у цьому плані. Раніше часом втрачав непогані моменти, оскільки сумнівався, що мені робити — бити самому або пасувати. Мое завдання — робити передачі, і якщо вони призводять до взяття воріт, мені так само приємно, якщо б я забив сам. Мені, мабуть, не вистачає інстинктів бомбардира.

ПРЯМА МОВА

Тьєррі АНРІ,
екс-форвард збірної Франції:

«У світі важко знайти іншого гравця, котрий може так миттєво набрати швидкість із м'ячем у ногах, бути таким же вибуховим і при цьому точним у передачах. Його гра дуже проста. Він завжди рухається вперед і робить це розумно — за необхідності може вчасно зупинитися, щоб вивести на удар партнера. Він — справжнє страхіння для захисника-суперника».

Фабіо КАПЕЛЛО,
головний тренер збірної Англії:

«Він володіє всіма якостями, які потрібні сучасному футболісту. Франк відмінно бачить поле, в нього розвинуте відчуття позиції і партнерів. Француз грає просто і надійно, він не уникає жорстких єдиноборств. Найголовніше: Рібєрі — не егоїст, що характерно для багатьох сьогодишніх зірок. Цей атакуючий півзахисник — яскраво виражений командний гравець».

Карл-Хайнц РЕММЕНГЕ,
генеральний директор «Баварії»:

«Фіналіст Ліги чемпіонів-2009/10 продовжив контракт з французьким півзахисником Франком Рібєрі до 30 червня 2015 року. Ми щасливі, що досягли домовленості про співпрацю з одним із кращих гравців світу. Це ще один сигнал, який свідчить про серйозні амбіції клубу на найближчі роки».

Рібєрі (№ 22) — одна з головних надій «трикольорових»

— **Як далеко від «Баварії» в ігровому плані пішли «Барселона» і «Реал»?**

— «Барселона» — законодавець моди. «Реал» також дуже і дуже потужний. Але ми теж не ликом шиті й по-стисло віддаємося до рівня найсильніших.

— **Чи зможе «Баварія» доминувати в Бундеслізі, як у колишні часи?**

— Можете називати це доминуванням або якимось іншим, в будь-якому разі в нашому клубі панує чудова атмосфера. Ми отримуємо

задоволення, що знаходиться своє відображення безпосередньо на футбольному полі.

— **Чи очікуєте ви, що без проблем виконаєте свої завдання в чемпіонаті?**

— Коли граєш за «Баварією», звикаєш до високих вимог і запитів. Пройти чемпіонат без ускладнень? Сезон довгий, і за цей час усяке може трапитися. Але одне можу сказати напевно: хочемо залишитися на чолі таблиці до кінця розіграшу.

— **Відродження «Баварії» безпосередньо пов'язано з Юппом Хайнксом?**

— Ми з ним чудово розуміємо один одного. Я відчуваю його довіру і людяність. Він часто розмовляв з гравцями. Завдяки цьому мені чітко зрозуміло, чого від мене чекають на полі. Крім того, шалено радий народженню сина. Коли я щасливий за межами футбольного поля, це обов'язково позитивно позначається і на грі.

— **Що останнім часом змінилося в «Баварії»?**

— Зараз ми всією командою захищаємося всією командою атакуємо. Маємо почуття єдності, що надає стабільності. Нас вирізняє відмінна організація гри, всі насолоджуються свободою, яку надає нам тренер.

— **Вражаючий старт тільки підвищує очікування...**

— Не можна розгойдувати надто довго, особливо в Лізі чемпіонів. Ми не запінували після домашньої поразки від «Боруссії» з Менхенгладбаха в першому турі Бундесліги.

ДОСЬЄ «УК»

Франк РІБЕРІ. Народився 1 квітня 1983 р. у Булонь-сюр-Мері (Франція). Зріст — 174 см, вага — 72 кг.

Атакуючий півзахисник мюнхенської «Баварії» та збірної Франції. Футбольну кар'єру починав у футбольній школі Лілля. Згодом опинився в клубі «Олімпік» (Марсель). У складі національної збірної дебютував у травні 2006-го: французи перемогли команду Мексики — 1:0.

На чемпіонаті світу в Німеччині провів усі сім поєдинків, причому шість з них починав у стартовому складі.

За збірну зіграв 48 матчів, забив 7 м'ячів. Наприкінці 2007-го його переїзд з Марселя до Мюнхена обійшовся «Баварії» в рекордну для німецької Бундесліги суму — 25 млн євро.

У складі «Баварії» провів 74 зустрічі, забив 24 м'ячі.

Чемпіон і володар Кубка Німеччини сезону 2007/2008.

Футболіст 2007 року у Франції. Кращий футболіст Бундесліги-2008.

ВІЗИТІВКА

ЗБІРНА ФРАНЦІЇ

Федерація заснована 7 квітня 1919 р.

Член УЄФА з 1954 р.

Стадіон — «Стад де Франс» (80 000 глядачів)

Президент — Нобель Ле Гре

Головний тренер — Лоран Блан

Капітан — Юго Л'юріс

Місце в рейтингу ФІФА — 15

Перший матч: Бельгія — Франція — 3:3 (1 травня 1904 р.)

Найбільша перемога: Франція — Азербайджан — 10:0 (6 вересня 1995 р.)

Найбільша поразка: Данія — Франція — 17:1 (22 жовтня 1908 р.)

Рекордсмен за кількістю матчів — Ліліан Тюрам (142)

Головадор — Тьєррі Анрі (51)

Франція — володар Кубка світу-1998, чемпіон Європи-1984,

2000, олімпійський чемпіон-1984, віце-чемпіон світу-2006.

ПРОТИСТОЯННЯ

Під керівництвом Йозефа Сабо:

27.03.1999, **відбір Євро-2000.** Франція — Україна — 0:0

4.09.1999, **відбір Євро-2000.** Україна — Франція — 0:0

Під керівництвом Олега Блохіна:

6.06.2004, **спаринг.** Франція — Україна — 1:0

Гол: Зідан (89)

2.06.2007, **відбір Євро-2008.** Франція — Україна — 2:0

Голи: Рібєрі (57), Анелька (71)

21.11.2007, **відбір Євро-2008.** Україна — Франція — 2:2

Голи: Воронін (14), Шевченко (46) — Анрі (20), Гову (34)

6.06.2011, **спаринг.** Україна — **Франція** — 1:4

Голи: Тимошук (53) — Гамейро (58), Мартен (87, 90+1), Кабул (89)

— За новою тактичною схемою вам конче потрібно відпрацьовувати в обороні.

Справляється?

— Коли я справді у формі, як зараз, то повертаюся назад. У той же час в мене залишаються сили для ефектної гри в атаці. Добре, коли на твоєму фланзі діє такий надійний партнер, як Філіп Лам. У минулому сезоні ця позиція по-стійно зазнавала змін, і було непросто.

— **Говорячи про атаку, потрібно згадати, що після тривалої відсутності на полі повернувся Ар'єн Роббен...**

— Його повернення припало на матч із «Байєром». Усі змогли переконатися, наскільки Роббен для нас важливий. Ар'єн завжди націлений на ворота, він прагне забити будь-якою ціною. Часом це може призвести до непорозуміння, але всі нікували після домашньої поразки від «Боруссії» з Менхенгладбаха в першому турі Бундесліги.

— **Вражаючий старт тільки підвищує очікування...**

— Я прекрасно пам'ятаю, що напередодні чемпіонату світу-2010 в ПАР спеціалісти і журналісти теж говорили про напрочуд вдалий жереб. Однак усі знають, чим закінчилася наша подорож до Південної Африки. Я не вважаю, що в Україні нам випали легкі суперники. Цей квартал не легший за той, що був у нас два роки тому. В той же час я відчужу полегшення, коли дізнався, що Франції вдалося уникнути «групи смерті».

РЕГІОН

«Євро-2012 — не лише футбол і дороги»

**Заступник голови Житомирської облдержадміністрації
Віктор КУНИЦЬКИЙ**

У контексті підготовки до футбольного чемпіонату про Житомирщину зазвичай згадують як про область, територією якої проходять автодороги Київ—Ковель—Ягодин і Київ—Чоп, що підлягають капітальному ремонту. Зрозуміло, це важливі об'єкти, але навряд чи лише ними обмежується участь сусіднього із Київщиною краю у підготовці до великого спортивного свята.

УК Чи не стане стан доріг на Житомирщині вузьким місцем на шляху до Євро-2012?

— Можемо констатувати, що дорожники із покладеними на них завданнями успішно справляються. Зокрема, на автодорозі Київ—Чоп, 191,2 км якої проходять територією області, вже завершено роботи на ділянці протяжністю 109 км від кордону з Рівненщиною до Житомира. Капітально відремонтовано та підвищено пропускну спроможність 12 мостів, п'ять шляхопроводів та введено в експлуатацію дві транспортні розв'язки. Одна з них — на в'їзді до Житомира з боку Києва — є унікальною для України як за масштабами будівельних робіт (обсяг земляних робіт становить 457,5 тис. кубометрів, що лише вп'ятеро менше за об'єм знаменитої піраміди Хеопса), так за інженерними рішеннями, що забезпечило однокерованість руху транспорту відразу в трьох головних напрямках.

На завершальній стадії — капітальний ремонт відрізка дороги від Житомира до кордону з Київщиною, а на розташованій у межах області 166-кілометровій

ділянці автотраси Київ—Ковель—Ягодин роботи вже завершено. Відзначу, що її облаштовано цементобетонним покриттям завтовшки 26 см, що гарантуватиме довговічність дорожнього полотна при зростаючих потоках великовагового автотранспорту.

УК Однак сучасні автодороги — це не лише шляхи сполучення, а й відповідна інфраструктура...

— Справді, лише на відрізку дороги Київ—Чоп, що пролягає територією області, розміщено 119 об'єктів транспортної інфраструктури. Це, зокрема, 26 майданчиків для відпочинку водіїв та відстою транспортних засобів, 32 АЗС, 45 придорожніх кафе і магазинів, шість комплексів автотодорожнього сервісу та шість — готельно-розважальних закладів.

УК Отож ідеться як про зручності для водіїв та подорожуючих, так і про нові робочі місця...

— ...І не лише у сфері послуг. Нині до виконання робіт із капітального ремонту доріг залучено місцеві трудові ресурси та низку субпідприємств організацій Житомирщини. Крім того, для дорожнього будівництва застосовуються матеріали з каменедобувних кар'єрів, розташованих поблизу споруджуваних об'єктів. І це не лише основна продукція — камінь і щебінь, а й фактично відходи виробництва, які лише загромождали територію, — відсів та покривні глиняно-піщані суміші.

УК Каменедобувна галузь є однією з найважливіших для Жито-

мирщини. Як вплинули на її стан замовлення, зумовлені підготовкою до Євро-2012?

— На долю шляхобудівельних організацій, задіяних у реконструкції доріг, припадає до десяти частини збуту було-щебенової продукції, виробленої в області. Ще одним солідним споживачем щебеню є підприємства будівельної індустрії Житомирщини, що спеціалізуються на випуску залізобетонних виробів. На багатьох з них частка замовлень для «футбольних» об'єктів сягає 20% обсягів реалізації, а нове для області підприємство з унікальними технологіями випуску великогабаритних залізобетонних конструкцій — ТОВ «Обербетон Україна» — споруджене інвесторами саме з «прицілом» на потреби Євро-2012.

Житомир'яни заслужено пишуться тим, що НСК «Олімпійський» та Львівський стадіон побудовані із застосуванням житомирського залізобетону та облицювального каменю з відомих на весь світ родовищ нашої області. Наприклад, виняткові фізико-механічні та декоративні характеристики гранодіоритів гарантують довговічність виготовленої з них кам'яної облицювальної плитки. А властива цьому каме-

ню світло-сіра кольорова гама сприятиме створенню святкового настрою під час перебування на спортивних об'єктах Євро-2012 і дасть змогу... заощаджувати на штучному освітленні.

УК Чи не важко було виконувати ці важливі і відповідальні замовлення?

— По правді кажучи, побільше б нам таких клопотів, бо порівняно з 2010 роком видобуток блочного каменю на Житомирщині зріс учетверо. За умов світової фінансової кризи, одним із наслідків якої стало зниження попиту на облицювальний камінь, це вагоме досягнення. Тим більше, що експортувався переважно камінь у блоках, а тепер він переробляється в Україні, що дає нові робочі місця і відповідні податкові відрахування.

УК Про які, хоча б приблизно, обсяги додаткових надходжень до бюджету йдеться завдяки участі області у підготовці до Євро-2012?

— Навіть якщо вести мову лише про будівельників-автотодорожників, то це десятки мільйонів гривень податків. Хоча значно важливіший потужний поштовх до розвитку всієї економіки об-

ласті і країни загалом, бо кожне з причетних до підготовки Євро-2012 підприємств тісно пов'язане з низкою виробників-суміжників та транспортників. Наприклад, на Житомирському заводі металевих конструкцій, який працює на отриманій з індустріальних регіонів України сталі, виготовили і відправили замовникам на десятки мільйонів гривень продукції, необхідної для нових терміналів в аеропортах Львова і Борисполя. Наголошу, що перелік подібних прикладів можна продовжувати ще довго.

УК Однак уже невдовзі будівельні роботи будуть завершені...

— ...а дороги й інвестиції, вкладені у розвиток потужної бази для їх будівництва, залишаться. Більше того, зручні шляхи сполучення вже значно підвищили інвестиційну привабливість області як для створення нових виробництв, так і розміщення підприємств логістики. У цьому наочно переконає навіть буденне спостереження за краєвидами обабіч оновлених шляхів. А це ще одне вагоме підтвердження того, що Євро-2012 для області — не лише дороги і футбол. Утім, як і для України.

Єдина в Україні унікальна трирівнева транспортна розв'язка під Житомиром

Багатолюддя в лісі без шкоди довкіллю

ЕКОЛОГІЯ. Полісся заслужено вважається краєм лісів. Однак мало відомо, що найбільше їх за площею — на Житомирщині. Всезнаюча статистика свідчить: десята частина всіх лісових масивів України зосереджена саме на території області.

Отож гості та учасники Євро-2012, які проїжджатимуть автодорогами Київ—Чоп і Київ—Ковель—Ягодин, матимуть чудову можливість помилуватися справжнім дивом природи, виплеканим не одним поколінням українських лісників. А щоб навіть короткий відпочинок у лісі був якомога приємнішим і комфортнішим для подорожуючих та не шкодив довкіллю, в області ведеться планомірна робота з облаштування у лісових масивах спеціальних рекреаційних комплексів.

Нині обабіч усіх основних доріг, що пролягають через ліси, відведено місця для зупинки і перепочинку. Однак головним об'єктом уваги лісників стали автошляхи, пов'язані із футбольним чемпіонатом. Зусиллями держлісгоспів тут облаштовано більше трьох десятків типових за функціональним призначенням, але найрізноманітніших за дизайнерським виконанням рекреаційних комплексів. В їхньому складі — ошатні альтанки, столи зі зручними лавами, дитячі ігрові майданчики, місця для вогнищ та сміттєзбірники. Ще до десятка таких місць, укомплектованих усім необхідним для короткого відпочинку, планується відкрити весною. Відтак завдяки зусиллям лісників шляхи до Євро-2012 стають комфортнішими і надовго запам'ятаються безцінними хвилинами спілкування з живою природою.

Готельна галузь — на самоініціативі

ПОСЛУГИ. Житомирщина офіційно не входить до територій, де Державною програмою підготовки до Євро-2012 передбачено будівництво, реконструкція чи капітальний ремонт об'єктів готельного бізнесу. Проте приватний бізнес сам виявляє ініціативу, адже вигідне сусідство з Київщиною та зручні автодороги, якими гості та учасники футбольного дійства проїжджатимуть областю до близької української столиці, відкривають перед сферою послуг заманливі перспективи. А особливо з урахуванням співвідношення «ціна-якість», вже належно оціненого киянами, які дедалі частіше обирають Житомир і Житомирщину для проведення дозвілля і турів «вихідного дня».

На сьогодні область може запропонувати гостям і учасникам футбольного чемпіонату та просто туристам послуги 21 готелю, у більшості з яких обслуговування — не нижче рівня «трьох зірок». Причому вісім із цих закладів споруджено або капітально відремонтовано останніми роками. Сучасна готельна мережа розміщується як в Житомирі і поблизу нього, так у Новограді-Волинському, Коростені, Малині та на території Радомишльського, Коростишівського, Олевського і Лугинського районів. Це дає змогу поєднувати відпочинок та ознайомлення з туристичними «родзинками» краю. А Житомирщині є чим похвалитися — від вже добре відомих Музею космонавтики в Житомирі та військово-історичного комплексу «Скеля» в Коростені до унікального Музею кошового і декоративного каміння у Володарську-Волинську, колишнього маєтку Миклухо-Маклаїв під Малином, древньої Церкви Святого Василя в Овручі, таємничого «Кам'яного села» на Олевщині та пам'ятних місць, пов'язаних з іменами Лесі Українки, Володимира Короленка, Оноре де Бальзака, Джозефа Конрада та Хаїма Бялика.

«Три зайці» в одному водосховищі

ЕКОНОМІКА. У Житомирі останніми роками все гостріше стає проблема забезпечення міста питною водою, адже об'єм спорудженого ще в 1976 році водосховища «Відсічне» через замулення скоротився з 17 до 10 млн кубометрів! Утім дефіцит життєво необхідних місту водних ресурсів далеко не єдина біда, зумовлена нинішнім станом водойми. Справа в тому, що через зменшення глибини «Відсічного» вода в ньому влітку дуже прогрівається. Це провокує розмноження фітопланктону та перехід із донного шару солей марганцю і заліза, що призводить до погіршення якості питної води та зростання витрат на її підготовку.

Отож проведення днопоглиблення на «Відсічному» стає всезагальним завданням, виконання якого впирається у відсутність потрібних на це 80 млн грн бюджетних коштів. Тому залучення до цих робіт інвестора, для якого накопичений на дні водосховища мул є сировиною, вартою витрат на його видобуток, стало оптимальним виходом зі складної ситуації.

На сьогодні з водосховища вже добуто 21 тис. кубометрів донних відкладень, завдяки чому корисний об'єм «Відсічного» зріс на 480 тис. кубометрів. Значна частина мулу стала основою земляного полотна споруджуваних до Євро-2012 доріг. А якісніший нижній шар, що фактично є річковим піском, використовується як при виготовленні залізобетонних виробів для об'єктів футбольного чемпіонату, так і для господарських потреб міста.

У результаті вбито відразу трьох зайців: триває поглиблення дна «Відсічного», зекономлено вже майже півмільйона гривень бюджетних коштів, які довелося б витратити на цю мету; відпала потреба пльондрувати нашу землю ще одним кар'єром, який замінили донні відклади водосховища.

ЕКСКЛЮЗИВ

«Сподіваюсь, мій найкращий сезон ще попереду»

Нападник ФК «Металіст» і збірної України
Марко ДЕВІЧ

ДОСЬЄ «УК»

Марко Девича не потрібно представляти, адже він добре знайомий уболівальникам блискою грою і по праву вважається одним із зіркових гравців українського футболу. На відміну від багатьох своїх колег Марко завжди охоче спілкується з журналістами, але не перед принциповими іграми. Проте подекуди робить винятки, як наприклад, для «Урядового кур'єра».

УК Марко, ваш батько теж був футболістом. Це він, очевидно, прищепив вам любов до гри мільйонів? Цікаво, коли ви вперше побачили футбольний м'яч та забили перший гол?

— Мій батько був талановитим футболістом і йому завадило потрапити у великий футбол лише те, що він був глухонімий. А свій перший гол я забив в основному складі клубу «Звезда», де почав професійну футбольну кар'єру. Тоді мені було майже 19 років. Це були ворота команди «Рат» — нашого головного суперника. А м'яч я побачив прямо з народження і він став для мене улюбленою іграшкою. Сусідам моє надмірно захоплення м'ячем, чесно кажучи, заважало і вони часом скаржилися на мене. Пам'ятаю, як у Сербії я жив разом з бабусею в будинку на п'ятому поверсі, а жінка, що жила нижче, — часто приходила до нас і стукала в двері. Моїй бабусі було це не надто приємно, тож вона вмовляла мене не ганяти м'яча по квартирі. Одним словом, дома в мене було весело.

УК Марко, наскільки для футболіста-початківця необхідне постійне тренування з м'ячем — скрізь — у спортзалі, на майданчику і навіть вдома, коли він б'є ним об стіну?

— Тут багато залежить від таланту, але насамперед — від наполегливої праці. Скажімо так: наскільки він викладатиметься в роботі з м'ячем та іншими речами, які необхідні для високого рівня футболіста, настільки й зростатиме його вправність. Та й потім, кожний гравець, а не лише початківець, на мою думку, має постійно вдосконалювати своє уміння володіти м'ячем, знаходити в собі щось нове і відшліфовувати його, якщо він прагне грати в футбол на високому професійному рівні.

УК Чи дослухаєтесь до порад батька нині, коли стали професійним футболістом? Чи спілкуєтесь з ним на футбольну тематику?

— Так, звичайно. Мій батько кожну гру за моєї участі переглядає за допомогою Інтернету вдома, у Сербії, хоча він був і в Харкові, де йому дуже сподобалося. Він радий за мене, що я виступаю добре. Однак від батька часто отримую й справедливу критику, і він дає мені слушні поради. Інколи це він робить начебто жартома.

УК Минулий сезон для вас, за оцінками експертів, був одним

із найкращих у кар'єрі, про що красномовно свідчить і статистика: у 24 матчах забили 14 голів і віддали 8 голевих передач. Який, за вашими оцінками, видався сезон нинішній? Чи задоволені наразі своєю грою, чи потрібно щось удосконалювати?

— Це справді був хороший сезон — і щодо статистики, і щодо самих ігор. Але він уже в минулому. В нинішньому сезоні я також намагаюся грати на високому рівні. Щоб «Металіст» досягав перемог як у чемпіонаті, так і в Лізі Європи. Сподіваюсь, мій найкращий сезон ще попереду. Чи буде він тепер чи може в наступному році — покаже час. Але я відчуваю, що з віком моя професійна майстерність зростає.

УК На чому найчастіше, на яких моментах пропонує вам найбільше зосереджуватися тренер?

— Я вже довго працюю з Мироном Маркевичем і ціную всі зауваження щодо моїх помилок, зроблених під час тієї чи іншої гри на полі. Але дуже важливо, що останнім часом я навчився бачити їх ще й сам. І якщо раніше під час таких розмов з тренером нерідко «вмикалася моя гаряча голова», то зараз і вік, і досвід допомагають мені дослухатися до порад тренера. А націлює він мене в основному на те, аби я швидше думав та ефективніше використовував усі слушні моменти. Інколи заграюся і не встигаю віддавати пас.

УК Отже, ви завжди спокійно сприймаєте критику, чи бувають якісь ситуації, коли не погоджуєтесь із зауваженнями?

— Усе залежить від того, яка критика, — об'єктивна чи суб'єктивна. Якщо об'єктивна, то я дійсно ставлюся до неї спокійно.

Більше того, я й сам дивлюся критично на свою гру після закінчення будь-якого матчу, щоб ще раз проаналізувати свої помилки і не допускати їх у наступних іграх. Одним словом, конструктивну критику я сприймаю завжди нормально.

УК А як ви ставитеся до грубої гри, чи можна обійтися без неї у футболі?

— Мабуть, ні, адже футбол — це контактна гра. А коли вона проходить на серйозних рівнях, де кожен прагне виграти, добитися високого результату, стати чемпіоном чи не вилетіти з ліги, часто буває не до толерантності. Адже все це змушує гравців працювати на полі по максимуму, і коли команда програє, то деякі футболісти не втримуються і, щоб перемогти суперника, вдаються до грубості. Проте для наведення порядку на полі є судді, які фіксують такі випадки і, звичайно, карають.

сують такі випадки і, звичайно, карають.

УК Марко, а особисто ви, як намагаєтесь грати у футбол — більш стримано чи навпаки?

— Якщо відбувається груба гра, і всі на емоціях, то я стараюся не наробити якихось дурниць, за які потім могла б поплатитися вся команда. Але з іншого боку, якщо тебе у відповідальні хвилини матчу б'ють, наприклад по ногах, отже ти чогось вартий!

УК Після переможного голу, забитого у Львові в складі збірної команди України, яка грала проти Австрії, ви розповіли журналістам, що тамтешній стадіон сподобався. А як вам нова харківська футбольна арена? Не шкодуєте, що гратимете під час Євро-2012 не на ній?

— Мені справді дуже сподобався львівський стадіон своїм облаштуванням і чудовими уболівальниками, але найкраще мені грається, звичайно ж, на «Металісті». І хотілося б, щоб фінальний матч під час Євро-2012 ми провели в Харкові, але це, на жаль, вирішуємо не ми.

УК Марко, крім того, що ви будете безпосереднім учасником Євро-2012, вас проголошено ще й послом волонтерського руху та другом цього великого футбольного свята. Як ви ставитеся до своїх почесних обов'язків?

— З радістю і водночас з великою відповідальністю. Адже мені виявили велику честь і я буду щиро підтримувати всіх волонтерів і дарувати радість на футбольному полі всім, хто живе в Україні і хто приїде на матчі Євро-2012 з Європи. Колись я лише мріяв про участь у такому великому і значимому футбольному святі, а тепер буду його безпосереднім учасником. Це чудово — мрії збуваються!

УК Чи маєте власний прогноз щодо команд-переможців у чемпіонаті Європи? Серед кого, на ваш погляд, розгорнеться найгостріша боротьба?

— Це будуть серйозні змагання, в яких братимуть участь багато

хороших команд, які претендуватимуть на виграш. На мою думку, перемогти може Іспанія. Хоча й решта команд дуже сильні, і для мене не буде сюрпризом, що одна з них виграє. Сподіваюсь, що й українська збірна покаже високий рівень гри і пройде далі. Хоча я добре розумію, що зробити це буде вкрай важко, але ми гратимемо дома і у нас є все для того, аби цього домогтися.

УК Який з клубів, проти якого «Металіст» грав у Лізі Європи, можете назвати найсильнішим і назвіть найсильнішого суперника-футболіста нинішнього сезону?

— Напевно, це німецький футбольний клуб «Байер» (Леверкузен). Ця команда запам'яталася не тільки тим, що ми програли їй двічі. Тоді був такий календар, за яким вони були вже на піку форми, а ми лише її набирали. Мені сподобався високий рівень гри, яку вони показали і в Харкові, і в Німеччині. Щодо найсильнішого футболіста, то я б назвав нападника «Мілана» Антоніо Касано. Він великий талант. Мені сподобалася манера його гри і те, як він поведився на полі.

УК Марко, насамкінець хочу поцікавитися, чи сподобався вам нещодавно презентований живий талісман ФК «Металіст» і чи вірите ви в те, що хтось чи щось може приносити удачу?

— Як талісман, ця тваринка мені подобається і я щиро шкодую, що не зміг через справи потрапити на його презентацію, яка відбулася в Харківському зоопарку. На мій погляд, це чудово, що в «Металіста» з'явився такий симпатичний талісман: ми великий і серйозний футбольний клуб, який повсякчас має дивувати своїх уболівальників. Однак, я мало вірю у те, що хай навіть такий симпатичний талісман, як наш тхір, принесе команді удачу. Я реаліст і знаю, що до перемог веде лише щоденна й наполеглива праця.

Світлана ГАЛАУР,
«Урядовий кур'єр»

Фото прес-служби ФК «Металіст»

В останньому матчі збірної України проти австрійців Марко Девич забив свій другий м'яч у футболці національної команди

ФОТО УНІАН

ТАЙМ-АУТ

Сильний завжди благородний і справедливий

FAIR PLAY. Чи стане Євро-2012 внеском в утвердження честності у футболі?

Георгій КОСИХ
для «Урядового кур'єра»

На початку вересня 2011 року в рамках чемпіонату світу з пляжного футболу, який проходив в Італії, ФІФА провела свої 15-ті Дні Fair play. Відкриваючи їх, президент федерації Йозеф Блаттер зазначив, що справедливість і повага відіграють центральну роль не тільки в спорті, а й загалом у житті. «Разом ми можемо взяти на себе відповідальність і зробити свій внесок в утвердження справедливого, нейтрального й солідарного світу», — сказав він.

Від середньовіччя до наших днів

Термін Fair play (англійською — чесна гра) походить ще з часів лицарських поєдинків. Його, зокрема, можна знайти в історичній хроніці В. Шекспіра «Життя і смерть короля Джона». У нашому розумінні це поняття утвердилось у вікторіанській Англії XIX століття в добу становлення сучасного спорту. Тоді він переважно був захопленням представників середніх і вищих прошарків суспільства і не був джерелом доходу. Тієї пори і склався так званий кодекс джентльмена, коли для спортсмена сам процес змагання був важливішим за результат.

Дух чесно́ї, безкорисливої боротьби закла в основу відродження олімпійських ігор і барон П'єр де Кубертен. «Олімпійський рух являє собою життєву філософію, що піднімає й поєднує в єдине ціле достоїнства тіла, волі і розуму, — йдеться в Олімпійській хартії. — З'єднуючи спорт з культурою та освітою, він прагне до створення способу життя, заснованого на радості від зусиль, на виховній цінності доброго прикладу й на повазі до загальних основних етичних принципів... Кожна людина повинна мати право займатися спортом без дискримінації та в Олімпійському дусі, що передбачає взаєморозуміння, дух дружби, солідарності й чесно́ї гри».

На жаль, до середини XX століття спорт дедалі більше стає одним із видів бізнесу. На перший план виходять гроші, прагнення досягти успіху будь-якою ціною. Бізнесмени від спорту не цураються обману, підкупу арбітрів, вживання допінгу. Вірус нечесності оселився й на футбольній ниві. Договірні матчі (особливо під впливом віртуального тоталізатора), упереджене суддівство, симуляція, брудні прийоми в єдиноборствах стали поширеним явищем під час турнірів усіх рангів. «Спорт — це відображення ненависті один до одного, — резюмував колишній

Для джентльмена гра важливіша за результат

американський президент Рональд Рейган. — Це остання можливість, яку наша цивілізація надає двом людям для фізичної агресії. Спорт — найближча до війни галузь людської діяльності».

Світове спортивне співтовариство не могло не відреагувати на таку тенденцію. 1958 року була заснована Міжнародна рада зі спортивної науки і фізичного виховання, яка очолила рух Fair play. У рамках Європейського олімпійського комітету працює організація «Європейський рух Fair play».

Не залишилася осторонь і найвища футбольна влада. ФІФА сформулювала «Десять золотих правил», які стосуються не тільки гравців, а всього футбольного світу. Ось вони:

1. Грай, щоб виграти.
2. Грай чесно.
3. Дотримуйся правил гри.
4. Поважай суперників, товаришів по команді, суддів, офіційних осіб і глядачів.
5. Сприймай поразку з гідністю.
6. Спримай підвищенню інтересу до футболу.
7. Відкидай корупцію, наркотики, расизм, насильство і все те, що є небезпечним для футбольного співтовариства.
8. Допмагай іншим протистояти корупції.
9. Викривай тих, хто намагається дискредитувати футбол.
10. Поважай тих, хто підтримує добру репутацію футболу.

Свої стимули заохочення честності гри виробив УЄФА. Тут щороку ведеться підрахунок рейтингів Fair play серед асоціацій-членів на підставі матчів, зіграних клубами та збірними в континентальних турнірах. Після закінчення матчів під егідою УЄФА його спеціальний делегат повинен проконсультуватися з рефері і за-

повнити бланк оцінки дотримання принципів Fair play. При цьому враховуються кілька критеріїв: від початкової кількості в 10 балів віднімається одне очко за жовту картку і три очка за червону. Додаються або знімаються очки за активну чи пасивну гру. Повз увагу делегата не пройдуть спроби тягнути час, тактика дрібного фолу, ставлення до суперника, арбітра, поведінка представників команд і вболівальників.

Три асоціації, чий середній рейтинг досягає вісімки і більше, одержують додаткову путівку в Лігу Європи. За підсумками останньої оцінки дотримання правил чесно́ї гри таке право одержали Англія, Швеція і Норвегія.

Рука Бога і його десант

Практика сучасного спорту не дасть однозначної відповіді на запитання, як часто прагнення до перемоги і можливого за цієї умови фінансового успіху може змусити атлета запліснити очі на принципи Fair play. Футбол не є винятком. Так, одним із найодіозніших голів в історії цієї гри є той, який забив на 51-й хвилині чвертьфінальної зустрічі мексиканського чемпіонату світу 1986 року між Англією та Аргентиною легендарний Дієго Марадона. У тому епізоді він хотів зробити пас на свого партнера Хорхе Вальдано, але м'яч втрапив у захисника суперників і відскочив до штрафного майданчика англійців, де аргентинська зірка догнав його і кулаком направив у ворота. Арбітр вважав, що м'яч залетів туди після удару головою і, незважаючи на протести британців, зарахував гол. Зрештою південноамериканці перемогли у цьому матчі, а потім і в турнірі загалом. Марадона пояснив,

що спірний м'яч був забитий частково його головою, а частково рукою Бога. Щоправда, через 16 років та подія набула вже політичного звучання: Дієго назвав той гол реваншем за поразку Аргентини у Фолклендській війні.

І ще раз відступ від Fair play прикрило небо. Якось під час матчу в Бразилії вітер зніс групу парашутистів на футбольний газон. Один із пікірувальників упав на воротаря, коли він мав заволодіти м'ячем. Голкіпер впав, а шкіряний влетів у сітку. Арбітр, незважаючи на протести потерпілих, гол зарахував, пояснивши те, що сталося, «втручанням найвищої сили».

А вчинок Марадони повторив 2009 року француз Тьєррі Анрі. У стиковому матчі з Ірландією за право участі у фіналі мундіалю-2010 у ПАР він непомітно для арбітра підправив рукою м'яч і зробив пас партнеру, який забив вирішальний гол.

Певне, багато хто з наших читачів пам'ятає фінал чемпіонату світу 2006 року, коли італієць Марко Матарацці спровокував Зінедіна Зідана. Емоційний француз на образі відповів ударом головою... у груду суперника, за що побачив перед собою «червоне світло» і залишив свою команду в меншості. Далі були пенальті і перемога Італії, причому Матарацці забив гол з гри і реалізував свою спробу в післяматчевій серії, але для всього світу він залишився людиною, яка брутально порушила дух чесно́ї гри.

Футбол знає своїх лицарів

Набагато приємніше згадувати тих, хто все своє життя демонстрував відданість принципам Fair play. Однією з найяскравіших постатей був англієць Стенлі Метьюз на прізви-

сько Чарівник дриблінгу. За свою спортивну кар'єру, що тривала до 50-річного віку, він жодного разу не був вилучений з поля і навіть не отримав жодного попередження. На прощальному матчі Стенлі королева Єлизавета II надала йому лицарський титул, який вперше був присвоєний футболісту.

На порозі нашого сторіччя своє благородство виявив наставник лондонського «Арсенала» Арсен Венгер. У матчі Кубка Англії проти «Шеффільда» форвард «канонірів» Кану начебто не помітив, як суперники зумисно вибили м'яч в аут, аби надати допомогу

одному з потерпілих на полі. Кану, замість того, аби повернути м'яч супернику, відпасував його партнеру, який забив гол, що приніс перемогу «Арсеналу». Одразу після фінального свистка Венгер запропонував переграти матч, що й було зроблено.

Назавжди залишиться в історії приклад вірності духові чесно́ї гри, продемонстрований на першості світу 1962 року капітаном збірної СРСР Ігорем Нетто. Наша збірна зустрічалася з командою Уругваю і за рахунку 1:1 після удару радянського футболіста м'яч залетів у сітку через дірку із зовнішнього боку. Арбітр погано бачив момент і гол зарахував, проте наш капітан жестами пояснив судді, що гола не було. Цей м'яч у результаті скасували, але наші футболісти забили ще і таки виграли.

У звіті про цю гру, кореспондент «Комсомольской правды» питає, чи не варто було нашим у ситуації, коли уругвайці протестували, відійти в сторону, промовчати?

— Це було б просто непристойно, — сказав Нетто. — Спорт — чиста і чесна боротьба. Підлість вчиняє тільки слабкий. Сильний завжди благородний і справедливий.

— Але ж ви вчинили непрактично, — допитується журналіст.

— Найвищою мірою практично, — відповів капітан. — Інакше підвів би хлопців: показав би їм, що не вірю в команду, в нашу перемогу.

ПРО ФУТБОЛ З ГУМОРОМ

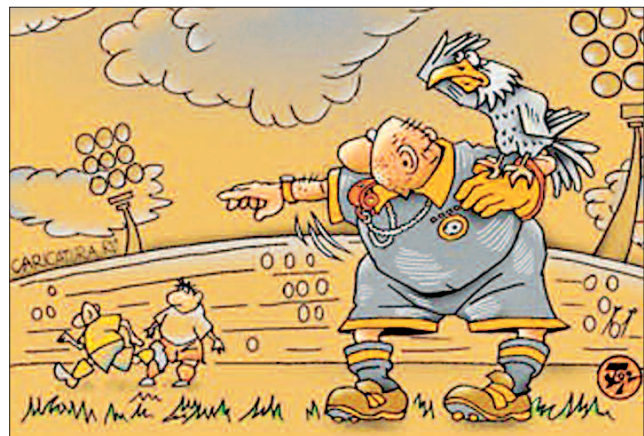
Футболісти вітають свого тренера з днем народження.
— Найкращим подарунком для мене будуть ваші перемоги.
— Пізно. Ми вже купили вам краватку.

— Пане тренер, мій лікар сказав, що я не можу грати у футбол.
— Тобі не потрібно було ходити до лікаря. Я і сам міг тобі це сказати.

Менеджер футбольної команди дає інтерв'ю журналісту:
— Наш новий нападник обійшовся клубу в десять мільйонів доларів. Я називаю його «наш дивовижний гравець».
— Чому?
— Бо щоразу, коли він грає, я дивуюсь: як ми примудрилися його купити?

Ну, порушнику, стережись!

СПАДЩИНА

Воскрешає історію, возвеличує Україну

СКАРБ. Книгою книг для закарпатців є писемна пам'ятка початку XV століття — *Королівське Євангеліє*

Василь БЕДЗІР,
«Урядовий кур'єр»

«Це одна з найдавніших — створена Станіславом-граматиком у 1401 році — авторських книг», — сказала мені головний зберігач фондів Закарпатського краєзнавчого музею Тетяна Шевніна. Тож не дивно, що писемна пам'ятка серйозно пошкоджена часом: літери розплились у плямах. Більш менш добре збереглися заголовки, зроблені червоною фарбою. Повністю прочитати всі збережені сторінки книжки можна лише під інфрачервоним світлом. Палітурка Королівського Євангелія, яка колись несла на собі всю пишноту подібних книг, має жалюгідний вигляд. Коштовних оздоб на ній не збереглося.

Тим часом мистецтвознавець Одарка Долгош вважає, що з мистецької точки зору книга є скарбом. У її оформленні застосовували різні надзвичайно цікаві стилі — тератологічний орна-

мент, народну орнаменталістику, нововізантійський стиль. «Усе це свідчить про те, що людина, яка займалася оздобленням книги, була художньо дуже майстерною, а головне — прогресивною. Так, зразки нововізантійського стилю, крім Королівського Євангелія, серед творів того періоду зустрічаються хіба ще в Київському псалтирі. А використання народних орнаментів для того часу явище неймовірно рідкісне й нове», — твердить Одарка Іванівна.

Книгу досі жодного разу не реставрували, хоч інші цінні пам'ятки, що перебувають на збереженні в музеї, відправляли на реставрацію. Втім, і на Королівське Євангеліє одного разу, 1998 року, реставратори звернули увагу, проте з Києва через чотири роки воно повернулося... не відновленим. Забрало грошей!..

Потрапила пам'ятка до музею в 1961 році, після того як духівник Мукачівського православного монастиря о. Василь

Пам'ятник «Королівському Тетраєвангелію» в с. Королево Виноградівського району Закарпатської області

(Пронін) передав її разом з іншими цінними виданнями у фонд краєзнавчого музею. До речі, сам отець Василь і виявив безцінний духовний скарб у цій чернечій обителі.

Наприкінці минулого року Королівське Євангеліє знову вирушило в дорогу — до Виноградівського району. Там унікальний фоліант представили на науковій конфе-

ренції з нагоди його 610-ї річниці, яку назвали «Королівське Євангеліє — пам'ятка духовної культури Закарпаття». З пошани до великої пам'ятки зал стоячи вітав без-

цінну рукописну книгу. З доповіддю «Королівське Євангеліє в підкарпатському та всеукраїнському контексті» виступив член-кореспондент НАН України Василь Німчук, котрий, зокрема, висловив низку наукових гіпотез, які ще потрібно досліджувати, та запропонував увічнити ім'я Станіслава-граматика, назвавши на його честь вулицю чи школу. Про те, що цей писар був високоосвіченою людиною свого часу, та про аналіз письма, графіки та орфографії ювілейного Євангелія йшлося у виступі професора кафедри словацької філології Ужгородського університету Павла Чучки. Огляд інших духовних пам'яток тієї самої епохи здійснив доктор історичних наук Сергій Федака.

Того ж дня у Королеві відбулося урочисте відкриття та освячення пам'ятника «Королівському Тетраєвангелію», яке входить у двадцятку найважливіших рукописів України, написаних на папері.

Фото з сайту zakarpattia.net.ua

Історія... під куполом

ЗНАХІДКА. У храмі села Криворівня на Івано-Франківщині знайдено 19 церковних книжок

Ольга ЛОБАРЧУК,
«Урядовий кур'єр»

Ці книжки виявилися давнішими на кілька десятиліть від першої письмової згадки про село і майже на півстоліття за храм Різдва Пресвятої Богородиці, який вважається найдовершенішою дерев'яною спорудою гуцульської сакральної архітектури. Під його покровом вони й схоронилися від воєнних лихоліть і зламів епох. Якщо зважити на те, що в книгах є дуже цікаві записи навіть про дідухів і бабусь новонароджених, можна вивести не лише родоводи криворівнівців до кінця XVII століття, а й родовід самого села, яке претендує на українське гуцульське село-музей. Найдавніший запис зроблено в 70-х роках XVIII століття. Останній — у 1944-му.

— Завдячувати тому, що цей церковний літопис вцілів, — розмірковує сільський голова Василь Зеленчук, — маємо священиків та громадському діячеві, капеланові ОУН-УПА Луці Дзьобі. Найімовірніше, саме він як останній у ті часи священик села в непевні часи лихоліть Другої світової їх туди сховав. Та ще його величності випадку.

Сільські майстри дісталися під церковний

купол, який потребував термінового ремонту. Зірвавши перші дошки, побачили справжній книгопад. Як каже вїт, філолог з університетською осві-

Завдяки знайденим книгам можна вивести не лише родоводи криворівнівців, а й написати історію самого села.

тою, пролежали книжки там близько 65 років. Записи вели переважно латиною і готикою. Василю Зеленчукові, корінному з діда-прадіда жителю унікального мальовничого села, що стало літньою резиденцією першого Президента України Михайла Грушевського, улюбленим місцем відпочинку найвизначніших представників української інтелігенції — від Франка до Параджанова — за браком часу ще мало вдалося розшифрувати. Але й те свідчить: за кілька століть лише 15% прізвищ корінних жителів Криворівні зникли природним шляхом. Цей своєрідний літопис «українських Афін», саме так назване село завдяки його розташуванню в улоговині Черемошу відомим фольклористом-етнографом Володимиром Гнатюком, засвідчує: засновни-

ками його були родини Плиток, Готичів, Дячуків, Галамасюків, Потяків, Зеланчуків, Словаків. Якщо перше прізвище означає малий твердий

камінь, то останнє — людину з «твердим», як камінь, словом. Ці риси характеру, кажуть, увійшли в менталітет криворівнівців.

Вони традиційно нікуди не виїжджають, із заробітків і сьогодні повертаються додому. Мало хто чужий стає його жителем. Здебільшого це уродженці сусідніх сіл Верховинщини, з якими криворівнівці укладають шлюб, як це трапилося в родині самого сільського вїта. Священники теж затримувалися тут на кілька десятиліть, найчастіше змінювалися в радянські часи.

Що приковує «калаїв» — бідних селян, як здавна називали жителів цього гірського села, до рідних пенатів? Вони собі знають: бідні та гідні, і повертають їх до Криворівні тіні незабутих предків.

Калаї власним коштом збудували дві церкви і

понад півтора десятка каплиць.

У селі діють дві школи, великий Будинок культури, чотири музеї і один магазин з недобудованим рестораном. У Криворівні майже ніколи не прижилися корчмарі. Де панує книжка і нема легких грошей, каже сільський душпастир Іван Рибарук, там мало місця душевній порожнечі. Чи не третина випускників продовжує науку у вищих школах.

Високо в горах громада береже унікальну хатину — музей Параски Плитки-Горицвіт — з понад п'ятьмастами її рукописними книжками, за якими можна вивчати історію: родини, гуцульську говірку, обряди і звичаї та горянську душу. Ці світські та церковні книжки перегукуються не лише своєю рукописністю: на Гуцульщині, наприклад, судячи з різних записів, нечесне оволодіння майном ближнього осуджувалося більше, ніж вільне, але щире кохання. Втім, криворівнівські церковні книжки чекають своїх дослідників. Вони справжні джерела для тих, кому не байдуже власне коріння. В усякому разі сільському вїтові вдалося з їх допомогою дістатися до сьомого коліна свого родоводу.

ФОТОФАКТ

Головний читач — молодь

Олена ІВАШКО, «Урядовий кур'єр»

ДАТА. Наприкінці минулого року одна з найстаріших в Україні публічних бібліотек, що в обласному центрі Миколаєва, відзначила 130-річчя. Її було відкрито завдяки зусиллям інтелігенції міста, передусім видатного діяча культури Г. М. Ге, який став заступником голови першого складу її дирекції. Тоді понад 200 чоловік виявили бажання створити читальний загал, що зробило можливим заснування книгозбірні.

Директор Миколаївської державної обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олексія Гмирьова Надія Богза розпові-

У бібліотеці відкрито спеціальну виставку, присвячену її історії

дає, що право на користування читальнею надавалося всім охочим без вікових та станових обмежень. Однак для цього треба було внести 15 карбованців застави та платити членські внески: 5 крб на рік, 3 крб на півроку, 50 коп. на місяць. Такі суми були доступні лише заможним, але 10 відсотків читачів з дозволу дирекції користувалися бібліотекою безкоштовно.

Починаючи з 1917 року, склад читачів бібліотеки різко змінився. Якщо раніше переважала інтелігенція, міщани, то тепер це були робітники, червоноармійці, студенти, учні. З 1964 року обласна бібліотека переїхала в нове приміщення, майже в десять разів більше за попереднє.

За 130 років свого існування бібліотека трансформувалася в сучасний інформаційний центр громади, який за рік обслуговує близько 26 тис. користувачів, 60% яких — молодь. Її фонд налічує понад 2 млн. примірників. На її базі планується відкрити музей книги.

Фото з сайту reglibray.mk.ua